

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- คณิต ฌ นคร. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์การพิมพ์,
2528.
- คณิง ภาไชย. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค 1 เล่ม 1.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศรีธรรมสาร, 2521.
- จรัญ โฆษณานันท์. กฎหมายกับสิทธิเสรีภาพในสังคมไทย เส้นขนานจาก 2475 ถึงปัจจุบัน :
พิมพ์ครั้งที่ 1. กรกฎาคม 2528.
- ประเสริฐ เมฆมณี. ตำรวจและกระบวนการยุติธรรม : บพิธการพิมพ์, 2523.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์,
2525.
- เริงธรรม ลัดพลี. คำบรรยายสัมมนากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. กรุงเทพมหานคร
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- หยุด แสงอุทัย. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาศึกษาทางคำพิพากษาฎีกา. โรงพิมพ์
แม่บ้านการเรือน 2507.
- สัญญา ธรรมศักดิ์, ประภาศน์ อวยชัย. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา :
กรุงเทพมหานคร, 2527
- สุวัณชัย ใจหาญ. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 2 : โรงพิมพ์มิตรสยาม,
2531.
- อุตสาห์ โกมลปานิก. กฎหมายสบัญญัติ 3, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช : โรงพิมพ์สหมิตร,
2528.
- อนุวัติ ใจสมุทร. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์อักษรสาสน์, 2528.

บทความ

เกียรติขจร วัฒนสวัสดิ์, แก้วสรร อติโพธิ์, ชัยอนันต์ สมุทรวานิช, พันัส ทัศนียานนท์,
ทองใบ ทองเปาด์, วิศณุ เครื่องงาม. กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน
ในประเทศไทย, วารสารนิติศาสตร์, ฉบับที่ 3 ปีที่ 11, 2523.

จิรนิติ ทวานนท์. หลักการไม่ยอมรับพียงพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบเปรียบเทียบกับระหว่าง
กฎหมายอเมริกันและกฎหมายเยอรมัน. คุณภาพ, เล่มที่ 3 ปีที่ 31 พฤษภาคม-
มิถุนายน 2527.

วิชา มหาคุณ. ผลกระทบของกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมต่อสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม,
วารสารนิติศาสตร์, ฉบับที่ 4 ปีที่ 11, 2524.

ไพฑูรย์ เนติโพธิ์. เรื่องของหมาย วารสารกฎหมาย, ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 กุมภาพันธ์ 2526

สมพร พรหมพิตร. ของกลาง, อัยการนิเทศน์ ฉบับที่ 1 เล่มที่ 41

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับที่ 14296 วันศุกร์ที่ 2 ธันวาคม 2531

วิทยานิพนธ์

สุเมธ ลิขิตธนานันท์. เหตุในการจับ วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2528.

เอกสารอัดสำเนา

รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา,

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2527-2528.

มูรธา วัฒนชะวะกุล. เอกสารประกอบคำบรรยายวิชากฎหมายอาญา เปรียบเทียบในส่วนโยบาย
ทางอาญา (Criminal Policy)

ภาษาอังกฤษ

Book

Black's Law Dictionary, Fift edition (St. Paul Minn West Publishing Co, 1979).

Leon Radzionowicz, The Liberal Position, Ideology and crime,
(New York : Columbia University Press, 1966)

John Griffiths, Ideology in Criminal Procedure or a third "Model" of the Criminal Process.

Jerold H. Israel, Wayne R. Lafave, Criminal Pocedure Consitution
Limitations (in a nutshell) West Publishing Co. St.Paul.
Minn 55102 July 1975.

Lord Denning, The Due Process of Law, Butterworth, London, 1980.

All England Law Report, 29 October, 1982, Part 5.

Handbook on the law of search and seizure, Prepared by the legislation
and special propect section Criminal Division Department of
Justice, February 1971 (Revised)

Rollin M. Pekins, Ronald M. Boyce, Criminal Law and Procedure, Case and
Material, The Foundation Press, Inc. 3rd Reprint: 1981. p. 930.

เอกสารภาคผนวก

เอกสารภาคผนวก ก

ครุฑ

หมายค้น

กรมตำรวจ

สถานที่ออกหมาย

ออกหมายวันที่เดือนพ.ศ.....

อาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช 2477

มาตรา 58

ด้วยปรากฏว่า

ตำแหน่ง

เห็นมีเหตุอันสมควร คือ

จึงออกหมายค้นนี้ให้

ตำแหน่ง

มีอำนาจค้นสถานที่ต่อไปนี้ คือ

ได้ในวันที่ เดือน พ.ศ. เวลา นาฬิกา

ถึง

เพื่อ

เมื่อค้นได้ตามหมายนี้แล้วให้

เพื่อจัดการตามกฎหมายต่อไป

ลายมือชื่อผู้ออกหมาย

ตำแหน่ง

หมายเหตุ จัดการตามหมายนี้ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรา 62

เอกสารภาคผนวก ข.

ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี

ลักษณะ 4

การค้น

บทที่ 1

อำนาจในการค้น

ข้อ 68 กฎหมายให้อำนาจ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจทำการค้น เพื่อพบและยึดสิ่งของซึ่งจะใช้เป็นพยานหลักฐานได้ หรือเพื่อพบและช่วยบุคคลที่ถูหน่วงเหนี่ยวกักขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือเพื่อพบบุคคลที่มีหมายให้จับได้ทั่วไป ซึ่งแตกต่างกับเจ้าหน้าที่อื่นที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้โดยเฉพาะ

ข้อ 69 การค้น แยกออกได้เป็น 2 ประการ คือ

- (1) การค้นตัวบุคคล
- (2) การค้นสถานที่

ข้อ 70 การค้นตัวบุคคล ที่ยังไม่ถูกจับในคดี จะต้องมิเหตุผลอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ (มาตรา 93)

- (1) มีเหตุอันควรสงสัยว่า บุคคลนั้นมีสิ่งของในความครอบครอง เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือ
- (2) มีเหตุอันควรสงสัยว่า สิ่งของที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลนั้น ได้มาโดยการกระทำความผิด หรือ
- (3) มีเหตุอันควรสงสัยว่า สิ่งของที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลนั้นมีไว้เป็นความผิด

การค้นตัวบุคคลที่ถูกจับแล้ว ตรวจค้นได้โดยไม่ต้องอาศัยหลักดังกล่าวแล้ว หากผู้ถูกตรวจค้นเป็นหญิง ต้องให้หญิงด้วยกันเป็นผู้ตรวจค้น (มาตรา 85)

อย่างไรก็ตาม ทั้ง ๆ ที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจตามกฎหมายที่จะค้นได้เช่นกล่าวนี้อีกตาม ผู้ปฏิบัติจะต้องปฏิบัติด้วยความละมุนละม่อม และสถานที่ค้นให้หาสถานที่ที่มีขีดพอควรแก่สภาพแห่งท้องที่ เพื่อป้องกันอย่าให้ผู้ที่ถูกตรวจค้นได้รับความอับอาย

ข้อ 71 การค้นสถานที่ แยกออกได้เป็น การค้นในที่รโหฐาน และการค้นในที่สาธารณะสถาน

แต่ถ้าจะทำการค้นในพระราชวังหรือในที่ซึ่งพระมหากษัตริย์ พระมเหสี หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ประทับหรืออยู่แล้ว จะใช้หมายค้นไม่ได้ จำต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสียก่อน จึงจะเข้าทำการค้นได้ (มาตรา ๑๑)

ข้อ 72 การค้นในที่รโหฐาน จำแนกออกได้ คือ

- (1) ค้นโดยมีหมาย
- (2) ค้นโดยไม่ต้องมีหมาย

ข้อ 73 โดยปกติห้ามไม่ให้ทำการค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมาย ในกรณีที่ค้นได้โดยหมาย เจ้าพนักงานผู้มีชื่อในหมายค้น หรือผู้รักษาการแทนตามระเบียบราชการ เท่านั้นมีอำนาจเป็นหัวหน้าไปจัดการให้เป็นไปตามหมายนั้น (มาตรา ๑๗)

ข้อ 74 การค้นโดยไม่ต้องมีหมายค้น ต้องประกอบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้ (มาตรา ๑๘)

- (1) เมื่อมีเสียงร้องขอให้คนช่วยเหลือมาจากข้างในที่รโหฐาน
- (2) เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้าที่กำลังกระทำลงในที่รโหฐาน หรือ
- (3) เมื่อบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้าที่ถูกไล่จับหนีเข้าไป หรือมีเหตุอันแน่นแฟ้นควรสงสัยว่าผู้ที่ต้องการจับนั้นได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในที่รโหฐานนั้น
- (4) เมื่อมีความสงสัยตามสมควรว่า สิ่งของที่ได้มาโดยการกระทำผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น และทั้งนี้ต้องมีเหตุอันสมควร เชื่อว่า เนื่องจากการเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้สิ่งของนั้นอาจจะถูกโยกย้ายเสียก่อน

ข้อควรสังเกตนั่นคือจะค้นโดยไม่ต้องมีหมายค้นต่อเมื่อมีเหตุพร้อมกัน 2 ประการคือ มีเหตุอันควรสงสัยว่าสิ่งของที่ได้มาจากการกระทำผิดได้ซุกซ่อนหรืออยู่ในนั้น และต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าถ้าจะรอเอาหมายค้นได้จะเป็นการเป็นซ้ำ สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายไปเสียก่อน

(5) เมื่อที่รโหฐานที่จะค้นนั้น ผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้าน และการจับนั้นได้มีหมายจับ หรือผู้จับมีอำนาจจับได้ โดยไม่ต้องมีหมายจับตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ มีอำนาจค้นเพื่อหาตัวคนและสิ่งของกลางนั้น ๆ ได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น

(6) เมื่อที่รโหฐานที่จะเข้าค้นนั้น เจ้าบ้านยินยอมให้เจ้าพนักงานเข้าค้น และได้ทำหลักฐานลงลายมือชื่อชัดเจน ยินยอมให้เข้าค้นได้โดยไม่ต้องมีหมาย

(7) เมื่อพนักงานผู้จะเข้าทำการตรวจค้น เป็นผู้ที่มีอำนาจออกหมายได้เอง ทั้ง เป็นกรณีที่ออกหมายได้ด้วย

ข้อ 75 การค้นในที่รโหฐานต้องทำระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก ซึ่งเป็นเวลากลางวัน เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ จะค้นในเวลากลางคืนก็ได้ คือ (มาตรา ๑๑๖)

(1) ให้ทำการตรวจค้นตั้งแต่เวลากลางวันติดต่อกันถึง เวลาพระอาทิตย์ตก ยังไม่เสร็จจะตรวจค้นต่อไปในเวลากลางคืนก็ได้ หรือ

(2) ในกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง คำว่าใน "กรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง" นี้ หมายความว่า เป็นกรณีที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะเข้าจัดการในเวลาปัจจุบันทันด่วน หรือฉุกเฉินจนวាយ ถ้ารอไว้ช้าไปจะไม่เหมาะสมแก่พฤติการณ์ จำต้องจัดการให้ทันที มิฉะนั้นเหตุการณ์อาจจะเปลี่ยนแปลงเป็นผลร้ายหรือเสียผลในทางคดี เช่น ก่อให้เกิดผลไม่ได้ตัวผู้กระทำผิด หรือของกลางหลักฐานของคดี หรือเหตุนั้นอาจก่อให้เกิดเป็นความผิดอื่น ๆ ต่อไปได้ ทั้งนี้ยอมอาศัยพฤติการณ์และข้อเท็จจริง เป็นเรื่อง ๆ ไป เช่นในที่รโหฐานแห่งหนึ่ง ลอบกระทำความผิดกฎหมาย เฉพาะแต่ในเวลากลางคืน และการกระทำความผิด เช่นนั้นต้องอาศัยเข้าจับกุมในขณะที่กำลังกระทำความผิดจึงจะได้ตัวและหลักฐานฟ้องร้องให้ศาลลงโทษได้ หรือผู้ร้ายสำคัญซึ่งตามปกติเที่ยวซุ่มซ่อนอยู่ในที่ต่าง ๆ นอกที่รโหฐาน แต่ในเวลากลางคืนวันหนึ่ง เจ้าพนักงานตำรวจได้ทราบมาอย่างแน่นอนว่า คนร้ายสำคัญที่กำลังหลบซ่อนอยู่ในที่รโหฐานแห่งหนึ่ง ซึ่งอยู่ห่างไกลจากอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด และถ้าได้รีบเข้าจับกุมในทันทีทันใดแล้ว จะได้ตัวคนร้ายสำคัญนั้นอย่าง

ละม่อม เพราะคนร้ายกำลังเพลอตัวหรือนอนหลับ หรือเมาสุราจนครองสติไม่ได้ หรือคนใน
ที่รโหฐานนั้น เป็นกำลังช่วย เหลือให้เข้าจับกุมโดยละม่อมเหล่านี้เป็นต้น ก็ถือได้ว่าเป็นกรณีฉุกเฉิน
อย่างยิ่งได้ แต่อย่างไรก็ดี ในเรื่องที่ไม่ร้ายแรง แม้จะเข้ากรณีฉุกเฉินที่กฎหมายอนุญาตไว้ก็
ควรจะยกเว้นเสียบ้าง เช่นไล่ติดตามผู้กระทำความผิดซึ่งหน้า ผู้กระทำความผิดนั้นหลบหนีเข้าไป
ในที่รโหฐานในเวลาค่าสิน แต่ความผิดนั้นเป็นความผิดที่ไม่สำคัญ และผู้กระทำความผิดก็ เป็นผู้ที่อยู่
เป็นหลักแหล่ง น่าเชื่อว่าจะไม่หลบหนี หรือเจ้าบ้านผู้มีหลักฐานรับรองว่าจะส่งตัวให้ เช่นนี้ก็ไม่
ควรเข้าตรวจค้นจับในขณะนั้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ผู้ร้ายแอบอ้างตัวเป็นเจ้าพนักงาน
ตำรวจเข้าทำการตรวจค้นบ้านเรือน แล้วฉวยโอกาสทำการโจรกรรม แต่ถ้าเป็นการจำเป็น
อย่างยิ่งที่จะต้องตรวจค้นให้ได้แล้ว ก็ให้พยายามทำการตรวจค้นโดยละม่อม อย่างอุบายอย่าง
วิธีผู้ร้าย และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ล่องล่ำเข้าไปในเขตบ้าน เรือนที่จะค้นทุกคนต้องแต่ง เครื่องแบบ
ตำรวจให้ครบถ้วนเรียบร้อย และกระทำการโดยเปิดเผย ยอมทไ้โอกาสผู้ครอบครองสถานที่
ที่จะเรียกเพื่อนบ้านใกล้เคียงไปรู้เห็นได้ด้วย

(3) มีกฎหมายอื่นบัญญัติให้ค้นได้เป็นพิเศษ

(4) การค้นเพื่อจับผู้ร้าย หรือผู้ร้ายสำคัญจะทำในเวลากลางคืนก็ได้ แต่
ต้องมีอนุญาตพิเศษจากอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อการค้นในจังหวัดนั้น ส่วน
หัวหน้าในการค้นนั้น ต้องเป็นนายอำเภอหรือนายตำรวจ ซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป

บุคคลชนิดใดจึงจะเรียกว่า เป็น "ผู้ร้าย" นั้น ให้ถือหลักตามความคิดเห็นของ
บุคคลธรรมดา เช่น คนเป็นโรคจิตอาละวาด ซึ่งนำ เกรงกลัวอันตรายเกิดขึ้นแก่ประชาชนอื่น ๆ
เป็นต้น

ส่วน "ผู้ร้ายสำคัญ" นั้นให้ถือว่า ผู้กระทำความผิดในคดีซึ่งทางการถือว่าเป็นคดีอุกฉกรรจ์
มหันตโทษ หรือไม่เป็นอุกฉกรรจ์มหันตโทษ แต่เป็นผู้ร้ายที่มีอาชีพในทางโจรกรรม จนมีชื่อเสียง
หรือการกระทำของผู้ร้ายเป็นที่เกรงขามแก่ประชาชน ก็ให้ถือเป็นเหตุขออนุญาตพิเศษได้ตามความ
ในวรรคก่อน

ข้อ 76 ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่า บุคคลซึ่งอยู่ในที่ที่ทำการค้นหรือถูกค้นจะขัดขวาง
ถึงกับทำให้การค้นไร้ผล เจ้าพนักงานผู้ค้นมีอำนาจ เอาตัวผู้นั้นควบคุมไว้หรือให้อยู่ในความดูแล
ของเจ้าพนักงานในขณะที่ทำการค้นเท่าที่จำเป็น เพื่อมิให้ขัดขวางถึงกับทำให้การค้นนั้นไร้ผล

(มาตรา 100)

ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่า บุคคลนั้นได้เอาสิ่งของที่ต้องการพบซุกซ่อนในร่างกาย เจ้าพนักงานผู้ค้นมีอำนาจค้นตัวผู้นั้นได้ แต่เจ้าพนักงานตำรวจควรระวังใช้แต่ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยเกิดขึ้นเฉพาะหน้า ซึ่งเป็นที่เห็นได้ว่า ถ้าไม่จัดการควบคุมหรือค้นตัวแล้ว การค้นในเรื่องนั้นก็ไร้ผล อย่าตั้งข้อสงสัยขึ้นก่อนที่จะมีเหตุอันควรสงสัยได้เกิดขึ้นจริง เฉพาะหน้า (มาตรา 100 วรรค 2)

ข้อ 77 การค้นที่รโหฐานนั้น จะค้นได้แต่เฉพาะเพื่อหาตัวคนหรือสิ่งของที่ต้องการค้นเท่านั้น และมีข้อยกเว้นดังนี้ (มาตรา 98)

(1) ในกรณีที่ค้นหาสิ่งของโดยไม่จำกัดสิ่ง เจ้าพนักงานผู้ค้นมีอำนาจยึดสิ่งของใด ๆ ซึ่งน่าจะใช้เป็นพยานหลักฐาน เพื่อเป็นประโยชน์ หรือยื่นผู้ต้องหาหรือจำเลย

(2) เจ้าพนักงานซึ่งทำการค้นมีอำนาจจับบุคคล หรือสิ่งของอื่นในที่ค้นนั้นได้เมื่อมีหมายมาอีกต่างหาก หรือในกรณีความผิดซึ่งหน้า

ข้อ 78 การค้นวังของพระบรมวงศานุวงศ์ ตั้งแต่ชั้นหม่อม เจ้าขึ้นไปในจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรี ให้ขอรับอนุมัติจากผู้กำกับตำรวจขึ้นไปเสียก่อนในจังหวัดอื่นนอกเหนือจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ให้ขอรับอนุมัติจากหัวหน้าสถานีหรือผู้บังคับกองตำรวจขึ้นไปเสียก่อน เว้นแต่เป็นการค้นเพื่อจับกุมการกระทำผิดซึ่งหน้า จึงให้ทำการค้นได้ทันที โดยไม่ต้องขอรับอนุมัติ แต่เมื่อทำการค้นแล้วต้องรายงานตามลำดับให้กรมตำรวจทราบทุกครั้ง ไม่ว่าการตรวจค้นนั้นจะได้ผลเพียงไรหรือไม่

บทที่ 2

วิธปฏิบัติ เกี่ยวแก่การค้นในที่รโหฐาน

ข้อ 79 การค้นในที่รโหฐาน เจ้าพนักงานต้องปฏิบัติดังนี้

(1) แจ้งข้อความในหมายแก่ผู้เกี่ยวข้องทราบ ถ้าคนโดยไม่มีหมายให้แสดงนามและตำแหน่งให้ทราบ แล้วบันทึกในหมายไว้ หรือบันทึกข้อความที่แจ้งเป็นหลักฐานไว้ (มาตรา 62, 94, 103)

(2) ก่อนลงมือค้น ให้เจ้าพนักงานที่จะทำหน้าที่ตรวจค้นทุกคนแสดงความบริสุทธิ์เสียก่อน แล้วจึงลงมือค้นต่อหน้าผู้ครอบครองสถานที่ หรือบุคคลในครอบครัวของผู้ครอบครองสถานที่นั้นๆ หรือถ้าหาบุคคล เช่นกล่าวนั้นไม่ได้ ก็ให้ค้นต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคน ซึ่งเจ้าพนักงานได้ขอร้องมาเป็นพยาน เมื่อค้นแล้วก็ให้แสดงความบริสุทธิ์เช่นกัน (มาตรา 102)

(3) การค้นที่อยู่หรือสำนักงานของผู้ต้องหาหรือจำเลย ซึ่งถูกควบคุมหรือขังอยู่ให้ทำต่อหน้าผู้นั้น ถ้าผู้นั้นไม่สามารถหรือไม่ติดใจมากำกับ จะตั้งผู้แทนหรือพยานมากำกับก็ได้ ถ้าผู้แทนหรือพยานไม่มี ให้ค้นต่อหน้าบุคคลในครอบครัว หรือต่อหน้าพยานดังกล่าวในวรรคก่อน (มาตรา 102 วรรค 2)

ข้อ 80 ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ทำการค้นในที่รโหฐานสิ่งเจ้าของหรือคนที่อยู่ในนั้น หรือผู้รักษาสถานที่ซึ่งจะค้น ยอมให้เข้าไปโดยมิหวงห้าม อีกทั้งให้ความสะดวกตามควร ในอันที่จะทำการตรวจค้นนั้น (มาตรา 94)

การค้นนี้หากในกรณีจำเป็นจะเปิดหรือทำลายประตูบ้าน ประตูเรือน หน้าต่าง รั้ว หรือสิ่งกีดขวางอย่างอื่น ๆ ก็ได้เท่าที่จำเป็น และสะดวกแก่การตรวจค้นนั้น จะทำให้เสียหายมากเกินกว่าความจำเป็นไม่ได้ แต่ก่อนที่จะใช้อำนาจนี้ ชอบที่จะชี้แจงผู้ครอบครองสถานที่หรือผู้แทนให้เข้าใจก่อน แล้วบันทึกเหตุผลที่ชี้แจงไว้โดยชัดแจ้งด้วย (มาตรา 94 วรรค 2 99, 62 วรรค 2)

ข้อ 81 ในกรณีค้นหาสิ่งของที่หาย ถ้าพอทำได้จะให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสิ่งของหรือผู้แทนของเขาไปกับเจ้าพนักงานในการค้นนั้นด้วยก็ได้ แต่ให้รอนอกสถานที่ที่เจ้าพนักงานทำการตรวจค้น เพื่อจะได้เป็นผู้ชี้ว่าสิ่งของที่พบ เป็นสิ่งของที่หายหรือมิใช่ เป็นการป้องกันมิให้ยึดสิ่งของมาผิด ๆ (มาตรา 95)

ข้อ 82 สิ่งของที่ยึดได้ในการค้น ให้พนักงานสอบสวนจัดการท่อน หรือบรรจุหีบห่อตราไว้ หรือให้ทำเครื่องหมายไว้เป็นสำคัญ แล้วจัดการลงบัญชียึดทรัพย์ตามระเบียบที่ว่าด้วยการนั้น (มาตรา 101)

ข้อ 83 เจ้าพนักงานผู้ค้น ต้องบันทึกรายละเอียดแห่งการค้นและสิ่งของที่ค้น
ได้นั้นต้องทำบัญชีไว้ด้วย (มาตรา 103)

บันทึกการค้นและบัญชีสิ่งของนั้น ให้อ่านให้ผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครัว
ผู้ต้องหา จำเลย ผู้แทน หรือพยานฟังแล้วแต่กรณี แล้วให้ผู้นั้นลงลายมือชื่อรับรองไว้ (มาตรา
103 วรรค 2)

ข้อ 84 เจ้าพนักงานที่ค้นโดยมีหมาย ต้องรับส่งบันทึกและบัญชีสิ่งของที่ยึดมาดังกล่าว
ในข้อก่อนไปยังผู้ออกหมาย หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กำหนดไว้ในหมาย (ถ้าผู้ออกหมายต้องการ
ตรวจดูสิ่งของที่ยึด ถ้าพอจะจัดส่งได้ก็จัดส่งไป ถ้าขัดข้องจัดส่งไม่ได้ก็ให้ชี้แจงเหตุผลให้ทราบ)
(มาตรา 104)

ในกรณีที่ค้นโดยไม่มีหมาย โดยเจ้าพนักงานอื่นซึ่งไม่ใช่พนักงานสอบสวน ให้ส่งบันทึก
บัญชี และสิ่งของไปยังพนักงานสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่ใดซึ่งต้องการสิ่งเหล่านั้น

บทที่ 3

การค้นในที่สาธารณะสถาน

ข้อ 85 การค้นในที่สาธารณะสถาน นั้น กฎหมายไม่จำกัดอำนาจว่าต้องเป็นเจ้า
พนักงานตำรวจตำแหน่งใด และมีได้จำกัดว่าต้องมีหมายค้นหรือจำกัดเวลาให้ทำการตรวจค้น
ดังนั้นให้พึงเข้าใจว่าพนักงานตำรวจทุกชั้นทุกตำแหน่งมีอำนาจตรวจค้นในที่สาธารณะสถานได้
แต่ต้องเข้าใจว่า จะทำการตรวจค้นได้ใน เมื่อมีเหตุผลอันสมควร เท่านั้น (มาตรา 93)

เมื่อกฎหมายเปิดโอกาสในการค้นที่สาธารณะกว้างขวางเช่นนี้ ในฐานะเจ้าพนักงาน
ตำรวจจะทำการตรวจค้น จึงจำเป็นที่จะต้องอยู่ในขอบ เขตที่ไม่ก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่
ประชาชน ลักษณะและวิธีการที่จะปฏิบัติในการตรวจค้นนี้ ให้เจ้าพนักงานตำรวจพยายามปฏิบัติ
ในหลักการทำนองเดียวกับการค้นในที่สาธารณะเท่าที่สามารถปฏิบัติได้ ตามความจำเป็นที่จะต้อง
การตรวจค้นหาตัวบุคคลหรือสิ่งของที่จะประกอบคดี

บทที่ 4

การค้นร้านจำหน่ายสิ้น

ข้อ 86 โดยปกติการตรวจค้นร้านจำหน่ายสิ้น ทางราชการมีความมุ่งหมายที่จะให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานสรรพสามิตโดยเฉพาะ เพื่อให้การปฏิบัติไม่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาล แต่หลักทั่วไป พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายมีอำนาจตรวจค้นอยู่ด้วย จึงให้ถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (1) ในกรุงเทพมหานคร ตำรวจจะเข้าทำการตรวจค้นได้ต่อเมื่อได้รับคำสั่งจากนายตำรวจ ตั้งแต่ชั้นสารวัตรหรือผู้รักษาการแทนขึ้นไป ที่ร้านจำหน่ายสิ้นอยู่ในเขตอำนาจ
- (2) ในจังหวัดอื่น จะต้องได้รับคำสั่งจากนายอำเภอขึ้นไปหรือจากหัวหน้าสถานีตำรวจขึ้นไปหรือผู้รักษาการแทนในตำแหน่งนั้น ๆ ที่ร้านจำหน่ายสิ้นที่อยู่ภายในเขตอำนาจ
- (3) ผู้มีอำนาจสั่งตรวจค้นได้ตาม (1) และ (2) ข้างต้นนี้ จะต้องพิจารณาถึงเหตุผลและความจำเป็นอย่าให้ขัดกับนโยบาย และจะต้องกระทำด้วยความรวดเร็วเท่าที่จำเป็น หากมีนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรหรือปลัดอำเภอพอเพียง ก็ให้เป็นหัวหน้าควบคุมในการตรวจค้นด้วย

บทที่ 5

การตรวจค้นรถไฟ

ข้อ 87 การตรวจค้นรถไฟ ให้ปฏิบัติดังนี้

- (1) ตามปกติต้องแจ้งให้นายสถานี พนักงานรักษารถ หรือ เจ้าพนักงานประจำขบวนรถไฟทราบก่อน แต่ถ้าขบวนรถนั้นมีเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าพนักงานของกระทรวงคมนาคมในรัฐบาลควบคุมมาทั้งขบวนหรือเฉพาะหลังโดยเฉพาะเป็นพิเศษ ซึ่งจะค้นแล้วแจ้งให้พนักงานควบคุมรถนั้นทราบ แทนการแจ้งเจ้าพนักงานรถไฟดังกล่าวแล้ว เว้นแต่เมื่อมีเหตุการณ์อันควร เชื่อได้ว่า เจ้าพนักงานรถไฟ หรือเจ้าพนักงานของกระทรวงคมนาคมในรัฐบาลที่ควบคุมรถมานั้น จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดอยู่ด้วยจะทำการตรวจค้นทันทีโดยไม่ต้องแจ้งก่อนก็ได้ แต่เมื่อทำการตรวจค้นแล้วต้องรีบแจ้งให้ทราบโดยเร็ว

(2) ตำรวจที่จะทำการตรวจค้นต้องแต่ง เครื่องแบบให้เรียบร้อย เว้นแต่ในกรณีจำเป็นจึงไม่ต้องแต่ง แต่ต้องแสดงถึงความเป็น เจ้าพนักงานตำรวจ และอำนาจในการตรวจค้นให้ผู้เกี่ยวข้องทราบในโอกาสแรกที่สามารถจะแสดงได้ เช่น แสดงบัตรประจำตัว เป็นต้น

ข้อ 88 การตรวจค้นรถยนต์จ่ายเงินเดือนของการรถไฟแห่งประเทศไทย ควรจะกระทำต่อเมื่อไม่มีทางอื่นที่จะกระทำได้ดีกว่าเท่านั้น ไม่ควรกระทำให้เป็นการพร่ำเพรื่อ

ข้อ 89 การตรวจค้นรถตู้ต้องการรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ที่บรรจุใบยาของโรงงานยาสูบ กรมสรรพสามิตชนิดมีประกันพิเศษ ซึ่งมีวิธีการบรรทุกเป็นพิเศษ เพื่อกันน้ำมิให้รั่วไหลเข้าไปทำให้ใบยาเปียกเสียหายได้นั้น ให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจอายัดและควบคุมรถบรรทุกใบยานั้นไปทำการตรวจค้น ณ สถานีรถไฟกรุงเทพฯ

ข้อ 90 พนักงานสรรพสามิตมีอำนาจที่จะทำการตรวจค้นของต้องห้าม ตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เป็นอำนาจและหน้าที่ของกรมสรรพสามิต เช่น สุรา ยาสูบ และยาฝิ่น เป็นต้นได้ ไม่ว่าผู้ที่จะถูกค้นจะเป็นราษฎรสามัญ ทหารหรือตำรวจก็ตาม และถ้าเจ้าพนักงานสรรพสามิตต้องการความช่วยเหลือจากทหารหรือตำรวจให้ช่วยปฏิบัติการตามอำนาจและหน้าที่แล้ว ก็ให้ร่วมมือช่วยเหลือ โดยเต็มกำลัง

บทที่ 6

การตรวจค้นของผิดกฎหมายในทึบ เงินหลวงในระหว่างทาง

ข้อ 91 การตรวจค้นทึบบรรจุเงินหลวงในระหว่างทาง โดยสงสัยว่าจะมีของผิดกฎหมายบรรจุอยู่ในทึบเงินนั้น เพื่อป้องกันและรักษาทรัพย์สินสมบัติของชาติ จึงให้ถือปฏิบัติในการตรวจค้นของผิดกฎหมายในทึบเงินหลวงในระหว่างทางไว้ดังนี้ คือ ถ้าเจ้าพนักงานตำรวจมีความสงสัยว่าจะมีของผิดกฎหมายบรรจุรวมอยู่ในทึบเงินหลวงด้วย ไม่ว่าจะมีความสงสัยหรือไม่ก็ห้ามมิให้ขอ เปิดทึบเงินหลวงเพื่อตรวจค้นในระหว่างทาง แต่ให้อายัดทึบเงินนั้น และติดตามควบคุมไปพร้อมกับผู้ที่ควบคุมทึบเงินไปยังคลังจังหวัดปลายทาง เพื่อทำการเปิดทึบออกตรวจค้นต่อหน้าคณะกรรมการรักษาเงินคลังในปลายทาง แต่การที่จะปฏิบัติเช่นนี้ให้ใช้ดุลพินิจให้รอบคอบ ต่อเมื่อมีพฤติการณ์ที่พอจะเชื่อได้แน่นอนจริง ๆ จึงให้กระทำได้เพื่อมิให้เป็นการสิ้นเปลืองเวลาและกำลังตำรวจโดยไม่จำเป็น

บทที่ 7

การค้นของผิดกฎหมายในเรือค้าขายต่างประเทศ

และ เรือค้าขายชายฝั่ง

ข้อ ๑๒ การตรวจค้นของต้องห้ามในเรือค้าขายต่างประเทศ และเรือค้าขายชายฝั่ง ซึ่งเกี่ยวกับหน้าที่ของกรมศุลกากรนั้น ตามปกติเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรดำเนินการ โดยเฉพาะ เว้นแต่จะได้มีการกระทำผิดกฎหมายอาญาเกิดขึ้น เฉพาะหน้า หรือมีผู้ร้องขอความช่วยเหลือ จึงให้เจ้าหน้าที่ตำรวจขึ้นไปดำเนินการจับกุมหรือระงับเหตุร้ายบนเรือได้

เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจทำการตรวจค้นเรือต่างประเทศ เพื่อจับของหนีภาษีศุลกากรหรือของต้องห้ามต้องจำกัดโดยทำการร่วมกับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ฉะนั้นก่อนลงเรือต่างประเทศเพื่อตรวจค้น ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจติดต่อแจ้งเหตุเจ้าหน้าที่ศุลกากรก่อนดังนี้

ก. ท่ากรุงเทพฯ ให้แจ้งแก่สารวัตรเวรที่กรมศุลกากร แต่ในกรณีที่จำเป็นจะต้องปฏิบัติโดยด่วน จะรอแจ้งต่อสารวัตรเวรไม่ทัน ก็ให้แจ้งต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรประจำเรือที่จะตรวจค้น แล้วให้ร่วมกันทำการตรวจค้นได้ แต่ในเช้าวันรุ่งขึ้น เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เป็นหัวหน้าทำการตรวจค้นนั้น จะต้องแจ้งเหตุที่ทำการตรวจค้นให้กรมศุลกากรได้ทราบ

ข. ท่าภูมิภาค ให้แจ้งแก่นายด่านหรือผู้รักษาการแทน แต่ในกรณีที่จำเป็นจะต้องปฏิบัติโดยด่วน จะรอแจ้งแก่นายด่านหรือผู้รักษาการแทนไม่ทัน ก็ให้แจ้งต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรประจำเรือที่จะตรวจค้น แล้วให้ร่วมกันทำการตรวจค้นได้ แต่ในเช้าวันรุ่งขึ้นเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เป็นหัวหน้าทำการตรวจค้น จะต้องแจ้งเหตุผลที่ทำการตรวจค้นให้นายด่าน หรือผู้รักษาการแทนทราบ

อย่างไรก็ดี ขณะเมื่อเรืออยู่นอกเขตท่าศุลกากร หรือกำลังเดินทางอยู่ในทะเล เจ้าหน้าที่ตำรวจย่อมทำการตรวจค้นได้ตามปกติ

ทั้งนี้ ไม่เป็นการตัดอำนาจของตำรวจน้ำซึ่งได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ไว้เป็นพิเศษ

บทที่ ๘

การตรวจค้นของตำรวจหน่วยอื่นที่ไม่ใช่ตำรวจเจ้าของท้องที่

ข้อ ๑๓ ถ้าตำรวจหน่วยอื่นนอกจากตำรวจเจ้าของท้องที่หรือตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะ จะทำการตรวจค้นบุคคลหรือสถานที่ในท้องที่ของสถานีตำรวจใดหรือใน เขตอำนาจ ของตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่เฉพาะกิจการอันใดอันหนึ่ง เช่น ตำรวจรถไฟ และตำรวจน้ำ เป็นต้น ต้องแจ้งให้ตำรวจเจ้าของท้องที่ที่จะทำการตรวจค้น หรือตำรวจซึ่งมีเขตอำนาจและ เขตพื้นที่ นั้นทราบล่วงหน้าก่อน ถ้าไม่สามารถจะแจ้งให้ทราบล่วงหน้าได้ ก็ให้รีบแจ้งในขณะที่เข้าทำการ ตรวจค้น ถ้าไม่สามารถแจ้งในขณะที่ทำการตรวจค้นได้ก็ให้รีบแจ้งโดยเร็วที่สุดภายหลังที่ได้ทำการ ตรวจค้นแล้ว ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเข้าใจผิดอันอาจเกิดผลร้ายขึ้นได้ แต่การตรวจค้น จับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งหน้านั้น ให้ตำรวจทุกหน่วยที่ประสบเหตุเข้าทำการตรวจค้นจับกุมได้ทันที โดยไม่ต้องแจ้งให้ตำรวจท้องที่หรือตำรวจที่มีเขตอำนาจ และเขตพื้นที่นั้นทราบก่อน เมื่อตรวจ ค้นและจับกุมผู้กระทำความผิดได้แล้ว ให้รีบนำตัวพร้อมด้วยพยานหลักฐานส่งสถานีตำรวจเจ้าของ ท้องที่ หรือพนักงานสอบสวนที่มีอำนาจและหน้าที่ดำเนินคดีต่อไป

ระเบียบกรมตำรวจ

ว่าด้วย การปฏิบัติการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการปราบปราม
ผู้หลีกเสี่ยงภาษีอากรฝ่ายศุลกากรใน เคหสถานหรือสถานการค้าใน

กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2523

ตามคำสั่งกรมตำรวจที่ 9/2498 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2498 ให้ใช้ข้อบังคับ
กระทรวงมหาดไทยที่ 1/2498 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2498 เรื่อง วางระเบียบการตำรวจ
เกี่ยวกับคดี ซึ่งในลักษณะ 4 ได้วางระเบียบเกี่ยวกับเรื่องอำนาจการค้น ไว้เป็นทางปฏิบัติ
แล้ว นั้น

เนื่องด้วยกรมตำรวจ ได้มีคำสั่งที่ 710/2523 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2523
กำหนดแนวทางในการปฏิบัติการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อปราบปรามผู้หลีกเสี่ยง
อากรในเคหสถานหรือสถานการค้าชั้นใหม่ ควรนำลงไว้ในประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับ
คดี

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ 3 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยที่ 4/2499
ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2499 ที่ให้อำนาจอธิบดีกรมตำรวจยกเลิก แก้ไข เพิ่มเติมประมวลระเบียบ
การตำรวจ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับคดีและในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับคดีได้ จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้เพิ่มความซึ่งแนบท้ายระเบียบนี้ ลงต่อท้ายข้อ 93 ของบทที่ 8 ลักษณะ
4 แห่งประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี

ข้อ 2 ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 26 มิถุนายน 2523

พลตำรวจโท สุรพล จุลละพราหมณ์

(สุรพล จุลละพราหมณ์)

รองอธิบดีฯ รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมตำรวจ

บทที่ ๘

การตรวจค้นของตำรวจหน่วยอื่นที่มีใช้ตำรวจเจ้าหน้าที่ของท้องที่

ฯลฯ

"การปฏิบัติการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปราบปรามผู้หลีกเลี่ยงภาษีอากร ฝ่ายศุลกากร ในเคหสถานหรือสถานการค้าในกรุงเทพมหานคร

1. ทุกครั้งที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะทำการตรวจค้นเคหสถาน บริษัท ห้างร้านหรือสถานการค้าใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าที่หลบหนีภาษีฝ่ายศุลกากรและบัญชีหรือเอกสารอันอาจใช้เป็นหลักฐานอ้างอิง การกระทำผิดเกี่ยวกับสินค้าหนีภาษีหรือเกี่ยวกับการสำแดงเท็จหลีกเลี่ยงภาษีอากรฝ่ายศุลกากร จะต้องเสนอหลักฐานที่สืบสวนพร้อมด้วยเหตุผลในการตรวจค้นให้ผู้บังคับการหรือผู้รักษาการแทนพิจารณาสั่งการ เมื่อได้รับอนุมัติแล้วจึงจะทำการตรวจค้นได้.
2. การสืบสวนสอบสวนและการตรวจค้นตามข้อ 1 นั้น ให้กองทะเบียนคนต่างด้าวและภาษีอากร มีอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะ แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจในหน่วยอื่นได้สืบสวนได้ข้อเท็จจริงมากก็ให้มีอำนาจหน้าที่ตรวจค้นได้ ในกรณีนี้อาจขอให้เจ้าหน้าที่กองทะเบียนคนต่างด้าวและภาษีอากรไปร่วมปฏิบัติด้วยก็ได้ และภายหลังได้ตรวจค้นยึดของกลางหรืออายัดของไว้แล้ว ให้มอบของกลางพร้อมทั้งบันทึกการตรวจค้นและบันทึกการอายัด ส่งมอบให้กับพนักงานสอบสวนกองทะเบียนคนต่างด้าวและภาษีอากรสอบสวนดำเนินคดีต่อไป สำหรับของกลางที่ยึดได้ให้กองทะเบียนคนต่างด้าวและภาษีอากรนำส่งไปเก็บรักษาไว้ ณ กรมศุลกากร แต่ถ้าเป็นกรณีมีตัวผู้ต้องหาและบันทึกการตรวจค้น จับกุมให้พนักงานสอบสวนกองทะเบียนคนต่างด้าวและภาษีอากรภายใน 24 ชั่วโมง
3. ในการตรวจค้นตามข้อ 1 ไม่ว่าการตรวจค้นนั้นจะมีหมายหรือไม่ก็ตาม จักต้องมีเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ตำแหน่งสารวัตรหรือผู้รักษาการแทน หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่มียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีขึ้นไปที่ได้รับมอบหมายจากสารวัตรหรือผู้รักษาการแทน ซึ่งสถานที่ที่ถูกตรวจค้นนั้นตั้งอยู่ไปร่วมทำการตรวจค้นด้วยทุกครั้ง และจำต้องบันทึกผลการจับกุมตรวจค้นไว้ในสมุด เบ็ดเสร็จประจำวัน เป็นหลักฐานทั้งไปและกลับ

4. เมื่อได้ดำเนินการตรวจค้นได้ผลหรือไม่ประการใด ต้องรีบรายงานให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้รักษาการแทนทราบ ในรายงานนั้นให้บรรยายโดยย่อถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ในการไปดำเนินการตรวจค้นตลอดจนของกลาง เช่น สมุดบัญชี เอกสารและหลักฐานอื่นใด หรือสินค้าต่าง ๆ ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้อายัดหรือยึดไว้ ทั้งนี้ให้รายงานโดยด่วน (คำสั่งกรมตำรวจที่ 710/2523 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ.2523)"

(ระเบียบกรมตำรวจ ว่าด้วยการปฏิบัติกรตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปราบปรามผู้หลีกเลี่ยงภาษีอากรฝ่ายศุลกากรในเคหสถานหรือสถานการค้าในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2523 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2523)

คำสั่งที่ 27/2501

เรื่อง การปฏิบัติการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการ
ปราบปรามผู้หลีกเลี่ยงภาษีอากรในเคหสถานหรือ
สถานการค้า

ด้วยปรากฏว่าในการปฏิบัติการตรวจค้นปราบปรามผู้หลีกเลี่ยงภาษีอากรฝ่ายสรรพากร เพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารการบัญชีก็ดี เอกสารในกิจการใด ๆ ก็ดี อันเป็นหลักฐานที่จะนำมาเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบเพื่อประเมินภาษีอากร หรือการตรวจค้นสินค้าที่หลบหนีภาษีศุลกากร นั้น เท่าที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ปฏิบัติอยู่ในขณะนี้ยังไม่เป็นการรัดกุมเหมาะสมอยู่หลายประการ เป็นเหตุให้บรรดาผู้ประกอบการค้าได้รับความกระทบกระเทือนในด้านจิตใจ และอาจนำผลเสียหายมาสู่กรมตำรวจได้ ฉะนั้น เพื่อให้การปฏิบัติการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปราบปรามผู้หลีกเลี่ยงภาษีอากรได้ดำเนินไปอย่างสัมฤทธิ์ผลและรัดกุมเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงให้ปฏิบัติ ดังนี้

1. ทุกครั้งที่เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการตรวจค้นบริษัทห้างร้านหรือสถานการค้าใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารการบัญชีหรือเอกสารในกิจการใด ๆ ที่จะนำมาตรวจสอบ เป็นหลักฐานในการประเมินภาษีอากรฝ่ายสรรพากร หรือการตรวจค้นสินค้าซึ่งหลบหนีภาษีฝ่ายศุลกากรจะต้องเสนอหลักฐานที่สืบสวนพร้อมด้วยเหตุผลในการตรวจค้นให้อธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้รักษาการแทนพิจารณาสั่งการ เมื่อได้รับอนุมัติแล้วจึงจะทำการตรวจค้นได้
2. การสืบสวนสอบสวนและการตรวจค้นตามข้อ 1 นั้น ให้กองพิเศษกรมตำรวจ มีอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะ แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจในหน่วยอื่นได้สืบสวนได้ข้อเท็จจริงมากให้ มีอำนาจหน้าที่ตรวจค้นได้ ในการนี้กรมตำรวจอาจจะสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจกองพิเศษไปร่วมปฏิบัติการด้วยก็ได้ และภายหลังซึ่งได้ตรวจค้นยึดหรืออายัดของกลางไว้ ให้มอบของกลางพร้อมทั้งบันทึกการตรวจค้นกับพนักงานสอบสวนกองพิเศษดำเนินการสอบสวนต่อไป แต่ถ้าเป็นกรณีการยึดของกลางในข้อหาหลบหนีภาษีศุลกากร ก็ให้ผู้ที่ทำการยึดนำของกลางไปเก็บรักษาไว้ ณ กรมศุลกากร หากเป็นกรณีอายัดของกลางก็ให้ผู้อายัดแจ้งการอายัดไปให้กรมศุลกากรทราบ ส่วนผู้ต้องหา (ถ้ามี) ให้ส่งตัวพร้อมด้วยบันทึกการตรวจค้นจับกุมให้พนักงานสอบสวนกองพิเศษ เพื่อดำเนินการภายใน 24 ชั่วโมง

๓. ในการตรวจค้นตามข้อ ๑ ไม่ว่าการตรวจค้นนั้นจะมีหมายหรือไม่ก็ตาม
จักต้องมีเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ตำแหน่งสารวัตรหรือเทียบเท่า ซึ่งสถานที่ที่ถูกตรวจค้นนั้นตั้งอยู่
ไปร่วมทำการตรวจค้นด้วยทุกครั้ง และจะต้องบันทึกผลการจับกุมตรวจค้นไว้ในสมุด เบ็ดเสร็จ
ประจำวันเป็นหลักฐานทั้งไปและกลับ

๔. เมื่อได้ดำเนินการตรวจค้นได้ผลหรือไม่ได้ประการใด ต้องรีบรายงานให้
อธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้รักษาการแทนทราบ ในรายงานนั้นให้บรรยายโดยย่อถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ
ในการไปดำเนินการตรวจค้น ตลอดจนของกลาง เช่น สมุดบัญชี เอกสารและหลักฐานอื่นใด หรือ
สินค้าต่าง ๆ ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้อายัดหรือยึดไว้ ทั้งนี้ ให้รายงานโดยด่วน

๕. คำสั่งฉบับนี้ให้ใช้เฉพาะในเขตจังหวัดพระนครและธนบุรี ส่วนจังหวัดอื่นถ้าสมควร
ให้ปฏิบัติตามคำสั่งนี้เมื่อใด จะได้มีคำสั่งให้ทราบต่อไป

กรมตำรวจ

สั่ง ณ วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๐๑

(ลงชื่อ) พล.ต.อ. ส. ไสวแสนยากร

(ไสว ไสวแสนยากร)

อธิบดีกรมตำรวจ

(สำเนา)

ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ ๘

โดยที่ในปัจจุบัน เจ้าพนักงานตามประมวลรัฐฎากรและเจ้าพนักงานตำรวจต่างมีอำนาจ ในการตรวจสอบการชำระภาษีอากรตามประมวลรัฐฎากร ทำให้พ่อค้าประชาชนมีการต้องชี้แจง แสดงหลักฐานต่อเจ้าหน้าที่หลายฝ่าย สมควรจัดการดังกล่าวด้วยการให้เจ้าพนักงานตาม ประมวลรัฐฎากรดำเนินการไปแต่ฝ่ายเดียว และโดยที่สมควรเร่งรัดการตรวจสอบภาษีอากรให้ แล้วเสร็จโดยเร็ว หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

๑. ในกรณีที่เจ้าพนักงานตามประมวลรัฐฎากรได้ออกหมาย เรียกหรือหนังสือเชิญผู้มี หน้าที่ชำระหรือนำส่งภาษีอากรมาทำการตรวจสอบได้ส่วนก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ใช้บังคับ ให้เจ้าพนักงานตามประมวลรัฐฎากรดำเนินการประเมินหรือออกคำสั่งให้ชำระหรือนำส่งภาษีอากรให้แล้วเสร็จภายใน เวลาสองปีนับแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ และให้อธิบดีกรมสรรพากรรายงานจำนวนผู้ถูกเรียกตรวจสอบได้ส่วน และผลการตรวจสอบต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอย่างน้อยทุกหกเดือน เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาสองปีดังกล่าว ถ้าเจ้าพนักงานตามประมวลรัฐฎากรยังประเมินหรือออกคำสั่งให้ชำระภาษีอากรไม่แล้วเสร็จ สำหรับรายใด ให้ระงับการตรวจสอบได้ส่วนและการประเมินหรือการออกคำสั่งให้ชำระหรือนำส่งภาษีอากรสำหรับรายนั้น เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นไม่อาจประเมินหรือส่งภายในกำหนด เวลาดังกล่าวได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะสั่งขยายกำหนดเวลาออกไปตามควรแก่กรณีก็ได้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันสิ้นกำหนดเวลาดังกล่าว

ข้อ ๒ นับแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานตำรวจ ดำเนินการเกี่ยวกับภาษีอากรตามประมวลรัฐฎากร เว้นแต่การดำเนินการคดีอาญาตามคำขอของเจ้าพนักงานตามประมวลรัฐฎากร

ข้อ ๓ บรรดาคดีที่เกี่ยวกับภาษีอากรตามประมวลรัฐฎากรที่เจ้าพนักงานตำรวจได้ ทำการค้นและยึดบัญชีหลักฐานและเอกสารไว้แล้วก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ

ให้เจ้าพนักงานตำรวจทำการตรวจสอบได้ส่วนให้แล้วเสร็จและส่งเรื่องให้เจ้าพนักงานตาม
ประมวลรัษฎากรภายในหกเดือน นับแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ และให้
พนักงานตามประมวลรัษฎากรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาตามข้อ 1

ข้อ 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
รักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ข้อ 5 ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจา
นุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 7 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2520

พลเรือเอก สงัด ชลออยู่

หัวหน้าคณะปฏิวัติ

เอกสารภาคผนวก ค.

คู่มือการค้นและยึดของประเทศสหรัฐอเมริกา

HANDBOOK ON THE LAW OF SEARCH AND SEIZURE

Prepared by the

Legislation and Special Projects Section

Criminal Division

Department of Justice

February 1971

(Revised)

FOREWORD

The law of search and seizure is most important to the conservation officer. In enforcing "wildlife law," the laws of search and seizure apply. The conservation officer must determine what he can do, what he can't do, and what procedures must be followed for a search - and arrest - to be legal.

This handbook is designed as a general set of guidelines. Its purpose is to provide ready access to the main threads of the law in the area of search and seizure which will help you make quick decisions when problem situations require immediate decisive action.

TABLE OF CONTENTS

GLOSSARY OF TERMS

CHAPTER I-OBTAINING AND EXECUTING A SEARCH WARRANT

- A. When a warrant should be obtained
- B. Where a warrant can be obtained
- C. Property which can be searched
- D. Making out an affidavit for a warrant
- E. Executing a search warrant
- F. Getting into the premises
- G. Limitations under the search warrant
- H. Responsibility for articles seized
- I. Returning the warrant to court
- J. Seizure pending procurement of a warrant

CHAPTER II-SEARCH OF THE PERSON

- A. Search of the person with a search warrant
- B. Search incidental to arrest
- C. Using force to search the person
- D. Seizure of abandoned property
- E. "Frisk" incidental to a "stop"

CHAPTER III-SEARCH OF PREMISES

- A. When a search can be made without a warrant
- B. When a warrant should be obtained
- C. What may be searched for
- D. Search of premises incidental to arrest.

CHAPTER IV-SEARCH OF VEHICLES

- A. When a warrant should be obtained
- B. Search without a warrant
- C. When a search begins
- D. Using force to search
- E. Limited search of a vehicle's occupants
- F. Search after seizure of a vehicle
- G. Search of a vehicle incidental to arrest
- H. Roadblocks for specific cars

CHAPTER V-CONSENT SEARCH

- A. The effect of a person's consent to a search
- B. The necessity that the person be aware of his rights
- C. The necessity that the consent be voluntary
- D. The necessity that the consent be clear and explicit
- E. Who may give consent
- F. Revocation of consent

APPENDIX

SAMPLE DESCRIPTIONS OF FACT SITUATIONS FOR AFFIDAVITS

- 949 -

GLOSSARY OF TERMS

- COERCION:** Improper persuasion. Actual coercion may result from acts or words intended to persuade improperly. Implied coercion may result not from specific acts or words, but rather from the situation as a whole.
- CONTEMPORANEOUS:** Occurring at the time of the arrest, or occurring soon thereafter as part of a continuous, uninterrupted, lawful investigation.
- CONTRABAND:** Property which may not lawfully be possessed (e.g., narcotics)
- CURTILAGE:** The open space surrounding a dwelling which an average person would consider a part of the dwelling.
- EVIDENTIARY ITEMS:** Items connected with a crime, but not as contraband, fruits, instrumentalities, or weapons.
- FORFEITURE:** A punishment for the illegal use or possession of specific property, by which one loses to the Government his rights and interest in that property.
- FRUITS:** The objects (e.g., money) for which a crime is committed.
- INSTRUMENTALITIES:** The means (e.g., a gun) by which a crime is committed.
- PROBABLE CAUSE:** Facts and circumstances sufficiently strong in themselves to lead a cautious agent to believe that a person is guilty of a particular crime, and to believe that the place to be searched contains evidence of the crime.

REASONABLE FORCE: Force no greater than that which is necessary for the purpose.

SEARCH INCIDENTAL TO ARREST: A search intended to aid in the arresting process which is made at the place of the arrest and contemporaneously with the arrest, its purpose being to allow the agent to protect himself, to prevent escape, and to prevent the possible destruction of evidence.

WAIVER: The intended and understood giving up of a known right.

HANDBOOK ON THE LAW OF SEARCH AND SEIZURE

CHAPTER 1

06
OBTAINING AND EXECUTING A SEARCH WARRANT

A. WHEN A WARRANT SHOULD BE OBTAINED

1. Generally, in reviewing a search and seizure, the courts give agents the benefit of the doubt if they were acting under a search warrant. Therefore, a warrant should be obtained:

- a. If there is time;
- b. If there is any doubt whether one is necessary.

2. There is no need to get a warrant:

- a. If the search is incidental to an arrest and if it is confined to the arrestee's person and the area within his reach; or
- b. If the search is of a motor vehicle that may be moved away and there is cause to believe (more than mere suspicion) that a person in that vehicle has committed, is committing, or is about to commit a crime, or that the car contains seizable items; or
- c. If, because of exceptional circumstances, there is cause to believe (more than mere suspicion) that contraband or other evidence of a crime will otherwise soon be destroyed.

B. WHERE A WARRANT CAN BE OBTAINED

A search warrant may be obtained from a U.S. judge or a judge of a State court of record (check State laws for courts of record) or

a U.S. magistrate or commissioner in the district where the property is located. A U.S. magistrate or commissioner is usually more readily available than a judge.

C. PROPERTY WHICH CAN BE SEARCHED FOR

An agent can get a search warrant for any property constituting evidence of a federal crime.

D. MAKING OUT AN AFFIDAVIT FOR A WARRANT

1. The property to be seized should be identified as clearly and distinctly as possible. The language does not have to be technical. As a rule of thumb, if the property is contraband it does not have to be described in great detail, but if it is noncontraband then it must carefully be identified and described.

NOTE: An agent may be able to take some property not listed in the affidavit. Property not described in a search warrant may be seized if it bears a reasonable relationship to the purpose of the search. However, the fact that a search is successful will not legalize a defective warrant or an improper execution of a valid warrant.

2. The premises to be searched should be identified as accurately as possible. The description of the place to be searched must be sufficiently detailed to allow others to identify it with reasonable effort. If the search is to take place in an apartment, the number of the apartment should be given. If possible, the name of the owner or the tenant should be included. If necessary, a diagram showing the location should be made.

3. The permissible extent of the search depends upon the search warrant. If an item can be easily concealed, the affidavit for a warrant must be broad enough so that the warrant will allow a search of the premises in all places where the item could be concealed.

4. The facts and circumstances which will show that there is probable cause for the search should be specifically described. Bold assertions without underlying justification will not be considered. The affidavit should show:

- a. The information relied upon to justify the search; and
- b. The information which led to the belief that the property is, or will be, on the premises.

The request for a search warrant may be based upon an agent's personal knowledge or upon hearsay information. However, if hearsay information is used, the application must set forth reasons for believing (1) that the person giving the information is credible or reliable, and (2) that the person obtained the information in a way that makes it worthy of belief. Where the information is supplied by an unnamed informant, his credibility may be supported by showing prior dealings with him in which he proved to be reliable. The trustworthiness of the manner of obtaining the information may be supported by a showing that the information is based upon the personal observations, or by the fact that the information described the accused's criminal activity in sufficient detail to show that it is something more than mere rumor. The hearsay information may also be supported by the agent's personal observation which occurred either before or after receiving such information.

b. There are times when a "nighttime" warrant may be obtained, but it will be granted only if the affidavit for a warrant has stated that the affiant is "positive" that the property is in the place to be searched. Such a warrant will state that the search can take place at any time.

c. Search warrants are to be executed "forthwith," taking into consideration the particular circumstances involved. In all cases, the warrant must be executed within 10 days, starting from the issuance date of the warrant. If the warrant is not executed within those 10 days, then it is void and cannot be renewed. To conduct a search of the same place, a new affidavit must be filed and a new search warrant issued.

NOTE: The relationship between the "forthwith" rule and the 10 day rule has not received uniform judicial interpretation. Some courts hold that, as long as probable cause continues, the search may take place any time within the 10-day period.

3. What protective measures may be taken

An agent has a right to carry firearms and protect himself while conducting a search. Furthermore, an agent may take reasonable measures to assure that the property will not be removed from the premises while the search is being conducted, and that the search will not be interfered with. The agent should use his trained judgment to make search procedures fit the individual circumstances.

- 24 -

F. GETTING INTO THE PREMISES

1. Announced entry

After knocking, if no one answers the knock or opens the door, then an agent should:

- a. Announce that he is a Federal agent; and
- b. Announce that he has a search warrant.

If, after identifying himself and announcing his purpose, the agent is not let in, he may use force to break into the premises.

2. Unannounced entry

An entry without knocking and announcing is permitted only in emergency situations where the agents or others are in peril or bodily harm or where evidence is being destroyed. Such entries must be limited to cases where they are clearly necessary.

3.

If the warrant is executed by more than one agent, the other agent or agents need not enter by the same door as the agent serving the warrant, provided that they do not enter the premises before the agent serving the warrant.

NOTE: An agent is not required to exhibit, read, or give a copy of the warrant to anyone prior to the search if the later seizes property, however, he must leave a copy of the warrant.

G. LIMITATIONS UNDER THE SEARCH WARRANT

1. An agent may stay on the premises only during the time "reasonably" necessary to search for and seize the property described in the warrant. This means the shortest time needed to conduct the

search. Less time is needed to search for an illegal whisky still in a building than for an envelope containing heroin. The search should be as brief as is reasonably possible.

2. Ordinarily, real estate may not be seized with a search warrant.

3. A search warrant for a residence or other premises does not permit a search of all the persons present during the search. But, if there is reason to suspect that persons on the premises are carrying items which reasonably could be the objects of the search warrant, they may be detained and searched to the extent necessary to determine whether they are concealing items covered by the warrant.

4. While conducting a search for the property described in the warrant, an agent may also seize property which is the subject matter of a different crime. For example, if an agent is searching for a roulette wheel and comes upon stolen fur coats, he may seize the coats, even though not authorized specifically to do so by the search warrant.

H. RESPONSIBILITY FOR ARTICLES SEIZED

The person from whom the property was seized, or from whose premises the property was seized, must be given a carbon copy of the warrant and a receipt for the property taken. The receipt for property taken may be in any form, as long as all property taken is clearly stated on the receipt.

I. RETURNING THE WARRANT TO COURT

After conducting the search, an agent must:

1. Within 10 days from the date of issuance, return the original warrant (the carbon copy was left at the place or with the person searched) to the judge, magistrate, or commissioner who issued it. If the agent cannot return it within this period, he must be prepared to explain the delay.

2. Fill out the reverse side.

3. File an inventory of the items seized.

The inventory will include only those items seized under authority of the warrant; that is, the property specified in the warrant. The agent should not include other property which is:

- a. seized incident to an arrest;
- b. seized as contraband; or
- c. seized for forfeiture.

J. SEIZURE PENDING PROCUREMENT OF A WARRANT

In certain limited circumstances, in order to avoid a possible loss of evidence, property which is under the temporary control of an agent may be held while a warrant authorizing the search of that property is obtained. Moreover, in some such instances where probable cause to obtain a warrant does not exist, the property may be held pending a reasonable brief investigation to determine whether there is in fact probable cause for a search warrant.

CHAPTER II

SEARCH OF THE PERSON

A. SEARCH OF THE PERSON WITH A SEARCH WARRANT

1. When a search warrant should be obtained

If an agent has adequate advance information that a person will have on his person items subject to lawful seizure, then he should get a search warrant. An agent should not rely upon the person's consent as the authorization for the search.

2. When a person may be detained to execute a search warrant

If a person refuses to permit an authorized search, or if there is good reason not to search in public (a strip search, for example), an agent may use reasonable force to detain him, or to take him to a place where the necessary search can be conducted appropriately.

3. When premises may be entered and force used in executing a search warrant

To execute a search warrant for the search of a person, premises may be entered under the same circumstances and in the same manner as allowed in the execution of an arrest warrant, and reasonable force may be used to make the search.

4. What may be seized under a search warrant

While a search may be made only for those things described in the warrant, if, while making such a search, an agent comes upon some other evidence of this or any other crime, it may be seized.

- a. If a weapon is carried in violation of the law the agent may take it.
- b. If a weapon is carried legally an agent may still take it to cover his departure, but the person searched must be told where he can get it back.

B. SEARCH INCIDENTAL TO ARREST

1. General rule:

In the course of a lawful arrest, an agent may search the arrested person for contraband, fruits, instrumentalities, and other evidence. This applies both to felonies and to misdemeanors where the accused is lawfully taken into custody.

An arrest may not be used simply as an excuse to conduct a general search for evidence. Even if an agent makes a valid arrest, this cannot be used as an excuse to search a person for evidence of a different offense for which the agent had (1) no arrest warrant, (2) no probable cause to arrest, and (3) no search warrant. (Courts are particularly suspicious in cases involving searches incident to arrests for minor traffic offenses.)

2. Why a search is allowed

A search incident to an arrest is allowed:

- a. To protect the arresting agent;
- b. To prevent escape or suicide; and
- c. To prevent the destruction of evidence.

3. The arrest must be lawful

a. If the arrest is unlawful for any reason, the incidental search of the arrested person is also unlawful, and any fruits of such a search will be inadmissible in court. Since arrests made without a warrant are attacked in court almost routinely, it is advisable to get a search warrant if possible.

b. If an arrest is unlawfully made by a private person who is not connected with a law enforcement agency, any evidence found as a result of the arrest usually is admissible. However, an agent should not rely on private persons to make arrests for him.

4. Who can conduct the search.

a. If practical, the arresting agent should conduct the search himself. If an agent arrests someone and does not search him, but later allows another person to search him, the subsequent search may be held unlawful.

b. An agent may search an arrested person transferred to his custody to make sure that the transferring agency made an adequate search.

5. When the search can be conducted

a. The arrest must be made first, and until it has been made there is no right to search. If the search precedes the arrest

and supplies the probable cause for the arrest, the search is unlawful unless it can stand without use of the incident-to-arrest rule. But if an agent has the right to arrest on a warrant or probable cause and he intends to arrest, but because of a sudden emergency or dangerous situation (e.g., possible escape of the person to be arrested or destruction of evidence) he first grabs the weapon, narcotics, or other item, and then arrests, the seizure is lawful. This is an exception, however, and the courts will apply it strictly.

b. A search made incidental to an arrest is not reasonable unless it is made contemporaneously with the arrest.

i. To be contemporaneous, a search must be conducted as soon as practical after the arrest. If it is not feasible to search immediately upon making the arrest because, for example, of an emergency such as a riot, an agent should do so as soon as the reason for not searching has passed. If an agent arrests one day and searches the next day the search will be illegal because it is not contemporaneous.

ii. The reason for this rule is that the law gives an agent a right to search the person of one lawfully arrested only (1) to protect himself, (2) to prevent escape, or (3) to prevent the destruction of evidence. If an agent delays a search, it appears that he was not concerned about any of those three possibilities, and that he conducted the search for some other reason.

6. The limits of the search

As a general rule, an agent may search the arrested person everything in his possession, and everything which, in the course of the arrest, is within his immediate reach.

a. Things in actual possession

Anything in the actual possession of the person arrested may be searched (for example, a carton, suitcase, or purse being carried by the arrestee).

b. Things within reach

The person's immediate physical surroundings may be searched. (e.g., his desk, if he is sitting at the desk, the glove compartment of his car while he is in the car, a valise that he has set down). In an emergency situation posing a danger to human life, the scope of the permissible search may extend beyond the person's immediate surroundings.

c. Things within the body

i. Objects in body cavities. If possible, a U.S. attorney should be consulted as to whether or not such a search should be conducted. If there is no time for such consultation, an agent should make sure that the following conditions are met before searching body cavities:

- (1) There must be a clear indication that the person has within his body evidence which should be removed;
- (2) the search must be made by a doctor working under sanitary conditions and in a medically approved way;
- (3) force may be used only to the extent necessary to make the person submit to the examination. Where there is a need to prevent the destruction of evidence, as when a person stuffs narcotics in the mouth, an agent can close his arm around the person's neck to prevent him from swallowing the evidence.

ii. Evidence of body fluids.—Under the same limitations as in (i), blood, urine, and saliva may be taken from the person and subjected to laboratory analysis to determine the presence of alcohol, narcotics, or dangerous drugs, where there is a clear indication that such evidence will be found.

d. Things in constructive possession

Where an arrestee has on his person some article showing ownership or right to control personal property from which he is temporarily parted (e.g., where the arrestee has a locker key in his possession and the arresting agent wishes to search the locker) the agent generally may not search for and seize such property unless there is danger that someone else will remove the property before a warrant can be obtained. Similarly, if in the course of an arrest, an agent observes a suitcase or other closed item in open view but not in the arrested person's actual physical possession, then the item may be seized as a protective measure, but a search warrant should be obtained before opening it.

7. What can be seized

a. In general.—An agent generally can take anything on the person or in the possession of the arrestee, including purely evidentiary items. If in doubt about whether an item is subject to seizure, an agent should take it if there is a danger that it will be destroyed or lost.

b. Items relating to another crime.—An arresting agent can take evidence of a crime different from the offense for which the arrest was made. An agent may seize such items if he happens to see them even though he would not have a right to search for them.

c. Purely personal things.—An agent may take personal items such as the arrested person's money, since (a) he has the duty to safeguard the personal property of the arrested person, and (b) a prisoner in jail has no right to keep his personal property.

d. Clothing.—Clothing worn at the time of the arrest may be taken and subjected to laboratory examination.

e. Things in open view.—If without searching, an agent sees contraband, fruits, weapons, instrumentalities, or other evidence of crime left in open sight, he may seize them, even though they may not be in the person's actual possession or within his immediate reach.

C. USING FORCE TO SEARCH THE PERSON.

1. When making a reasonable search of the person, whether incidental to arrest or by search warrant, an agent may use the degree of force necessary to: (1) protect himself, (2) prevent escape, and (3) prevent the destruction of evidence.

2. The test for determining if the use of force is proper is whether, in the agent's judgment, he felt required to use such force in order to accomplish the above three objectives. Because the courts review the use of force strictly, as little force as is practical should be used.

D. SEIZURE OF ABANDONED PROPERTY

1. If in the course of a lawful arrest (or other lawful action by an agent, such as a surveillance or questioning of a person), a person discards personal property at some place outside

his dwelling or its curtilage, an agent may seize such property (even though it is then beyond the person's physical control) on the ground that it has been abandoned.

a. To constitute an abandonment for this purpose, there is no requirement that the person intend to get rid of the property permanently.

b. If the property is discarded in response to an unlawful arrest or unlawful entry by an agent, a seizure of the property also is unlawful.

c. If the property is discarded in the person's dwelling or its curtilage (or in his hotel room, automobile, taxicab, or other place he controls), it cannot be considered abandoned and cannot be seized on this ground. However, if the property thus discarded can be identified on sight as evidence of a crime, it can be seized just as any other evidence in open view can be seized.

2. Examples of legally seized abandoned property:

a. A package of heroin picked up from the street after a scuffle during an arrest in an automobile.

b. A package of narcotics which landed in a public courtyard after being thrown out of the window of an apartment by a woman under surveillance.

c. An envelope dropped to the floor of the police station by a man under arrest.

d. Two small packages dropped to the sidewalk by a narcotics suspect under foot surveillance.

e. An object dropped to the street by a man stepping out of his car for questioning.

E. "FRISK" INCIDENTAL TO A "STOP"

In a stop and frisk situation, an agent may frisk or pat down a person, but only for the purpose of protecting himself and others from harm. This is the sole justification for a frisk in such circumstances. The use of force to make a pat down must therefore be limited to that objective.

- 100 -

CHAPTER III

SEARCH OF PREMISES

A. WHEN A SEARCH CAN BE MADE WITHOUT A WARRANT

An agent may search premises without a warrant only in the following situations:

1. Emergencies.-An agent may search if there is no time to get a warrant and the situation requires immediate action (for example, when he hears a scream from inside a house followed by a gunshot).

2. Hot pursuit.-An agent may search if he is chasing an escaping suspect, or is about to catch up with one who is ready to flee.

3. Contraband.-An agent may search if he knows that contraband is threatened with immediate removal or destruction.

4. Incidental to a valid arrest.-An agent may search in the course of a valid arrest if necessary to protect himself, prevent escape, or preserve evidence.

B. WHEN A SEARCH WARRANT SHOULD BE OBTAINED

1. In all situations other than those listed above, a warrant is needed to make a physical search of a dwelling or its curtilage, but not the arrea beyond the curtilage.

a. "Dwelling" includes any place used as a dwelling, whether a private home, an apartment, or a room in a hotel. It

also includes a place of business and an office. A dwelling that is temporarily unoccupied still may not be searched without a warrant, but a dwelling that has been permanently vacated, such as a hotel room which the tenant has left for good, can be searched without a warrant without violating the previous occupant's fourth amendment rights.

b. "Curtilage" is the open space surrounding the dwelling which the average person would consider a part of the dwelling. Whether an area is within the curtilage depends principally on its closeness to the dwelling, its being within any general enclosure which may surround the dwelling, and its use by the occupants of the dwelling. If there is doubt as to whether the place to be searched is within the curtilage, a warrant should be obtained.

Examples of places considered within the curtilage:

A farmer's barn separated by a driveway from his house 70 yards away;

A trashcan under the stone porch of a house;

A closed cupboard in a common hallway leading to the suspect's apartment building.

Examples of places considered beyond the curtilage:

An open field 50 to 100 yards from a defendant's residence;

A cave in a plowed field across the road from a house;

A small concrete building 150 feet from a residence and separated from it by a fence and gate;

The top of a foundation block of a business building.

2. Observation of a dwelling or its curtilage may be made without a warrant from any place outside the curtilage. A telescope, binoculars, flashlight, and similar devices may be used in such a surveillance, as long as there is no physical trespass onto the curtilage.

3. Listening to conversations or other sounds occurring in a dwelling or its curtilage may be accomplished without a warrant if there is no physical trespass onto the curtilage and if no electronic or mechanical device is used to hear the conversation or sounds. If a physical trespass is necessary, or if an electronic or mechanical device is necessary, a warrant must be obtained.

C. WHAT MAY BE SEARCHED FOR

When conducting a lawful search an agent may look for (1) weapons, (2) contraband, (3) fruits of crime, (4) instrumentalities of crime, and (5) other evidence. The Supreme Court has intimated, however, that there may be some evidentiary materials which are not seizable or admissible into evidence under the fifth amendment because they are testimonial or communicative in nature.

D. SEARCH OF PREMISES INCIDENTAL TO ARREST

1. In the course of a lawful arrest, an agent may search not only the arrestee's person, but also that limited portion of the premises which is within the arrestee's immediate control and from which he might be able to reach a weapon or destructible evidence. The sole justification for such a search is to find and seize:

- a. Any weapons the arrestee might grab to resist the arrest or to effect an escape; and
 - b. Any evidence the arrestee might try to conceal and destroy.
2. If there is cause to believe that there may be other persons on the premises who might reasonably be expected either to interfere with the arrest by force or to attempt the destruction of evidence, a search of the surrounding area for such persons may be made.
3. If in making a lawful arrest, or in making a protective search for other persons on the premises, evidence of any crime is seen lying in open view it may be seized even though it is beyond the arrestee's immediate control.
4. If an arrest is maneuvered to take place at certain premises in order to permit a limited search of those premises, the search will be invalid.
5. Because of the very limited scope of a search which can be made incidental to a lawful arrest, where a contemporaneous search of an arrestee's premises is desired, a search warrant should be obtained at the same time as an arrest warrant, if possible. When this is not possible, or when an arrest upon probable cause must be made without a warrant, a search warrant can be applied for after the arrest, and while one agent proceeds to obtain the search warrant another agent may remain to watch the premises and guard against the destruction of evidence by a confederate of the arrestee. If the remaining agent has probable cause to believe a person on the premises has destroyed evidence, he may arrest that person without a warrant since such destruction violates Federal law.

CHAPTER IV

SEARCH OF VEHICLES

A. WHEN A WARRANT SHOULD BE OBTAINED

As a general rule, if it is practical to obtain a warrant, then one should be obtained. Even though some searches may be valid without a warrant, courts are more likely to uphold a search if conducted under authority of a warrant. While the great mobility of vehicles often makes it impractical to get a warrant, in some situations it may be required if there is time to get one.

Examples:

- a. A milk truck each day follows an early morning route. There is probable cause to believe that it delivers narcotics as well. A warrant should be obtained where a vehicle follows a regular route.
- b. A car is in a garage for repair of a broken piston. A warrant should be obtained where a vehicle is immobilized. The probable cause requirement is the same for searching vehicles as it is for searching persons or premises.

B. SEARCH WITHOUT A WARRANT

Generally, if there is probable cause, not mere suspicion, to justify the search of a vehicle, a warrant is not required if the vehicle is moving or is capable of being moved. It is due to the possibility of movement outside the jurisdiction, and to the

inherent differences between vehicles and homes, that an automobile may be searched without a warrant on facts which would not justify a warrantless search of a residence or office.

C. WHEN A SEARCH BEGINS

1. The mere stopping of a vehicle is not a search. Therefore, admissions or other events occurring between the time the vehicle is stopped and the time the actual search begins can be used to show probable cause for a search.

2. The "open view" doctrine applies to automobiles. Moreover, what is revealed by shining a flashlight into a car at night is considered to be in open view.

3. Where there is probable cause to believe that a car has been stolen or there is a legitimate need to identify the car, the checking of a serial number or engine number is not considered to be a search or seizure.

D. USING FORCE TO SEARCH

1. If an agent has a legal right to search a vehicle and if the operator refuses to allow him to proceed, he may use that amount of force which is reasonable and necessary to search the vehicle.

2. Using unreasonable force to stop a vehicle may make a search illegal, even though there was probable cause for the search.

*Example:

An officer shot the tires of an automobile to stop it. Although he had probable cause to search, his use of force was unreasonable in this particular situation, and therefore the search was illegal.

E. LIMITED SEARCH OF A VEHICLE'S OCCUPANTS

Evidence of probable cause justifying a search of a vehicle does not necessarily empower an agent also to search its unarrested occupants. The agent should search an individual only if he has a strong belief that that person is carrying a weapon or destructible evidence. In conducting this search, a "patting down" is generally all that is permitted, since this would disclose any weapons or evidence of the crime in question. In narcotics cases, however, a more thorough search of the person is necessary to prevent destruction of the evidence.

F. SEARCH AFTER SEIZURE OF A VEHICLE

1. Forfeited vehicles.-An agent can seize without a warrant a vehicle used to violate a Federal law in which transportation is a part of the offense (for example, a vehicle carrying non-tax-paid liquor, or narcotics) since the vehicle's title has in law been forfeited to the United States. The seizure need not be incident to an arrest, as long as there is probable cause to believe that the vehicle was used to transport contraband. If a vehicle has been properly seized in such a situation, then a search may be instituted either then or at a later time.

2. Vehicles seized as evidence.-If a vehicle itself is seized as evidence of a crime, either as an instrumentality by which the crime was committed (e.g., a hit-and-run murder) or as a fruit of the crime (a stolen car), it is subject to a later, more careful examination, just as is any other lawfully seized item.

3. Impounded vehicles.-The mere impounding of a vehicle for safekeeping subsequent to a legal arrest does not automatically make it subject to a later, noncontemporaneous search. However, if there is probable cause to believe that seizable evidence is in the car, a search may be conducted with or without a warrant. In addition, evidence which is discovered in the process of protecting an impounded car is admissible.

4. Abandoned vehicles.-Like other abandoned property, an abandoned vehicle may be seized and searched without a warrant and without probable cause.

G. SEARCH OF A VEHICLE INCIDENTAL TO ARREST

1. Upon lawful arrest of a person in a vehicle, that portion of the vehicle which is within the immediate control of the arrestee may be searched incidental to the arrest.

a. The arrest must take place in or next to the vehicle in order for an incidental search to be justified. If an arrest is maneuvered to the car in order to provide a pretext to search the vehicle, however, a court may hold the search invalid.

b. The search must be contemporaneous with the arrest.

2. A search of a vehicle incidental to an arrest may be for weapons, or destructible evidence connected with the crime for which the occupant is arrested.

3. An arrest for a traffic violation usually cannot justify an incidental search since there is nothing tangible within the car that is connected with such a violation-except where the arrest is for driving while intoxicated, in which case a search for alcohol is permissible. Therefore, the existnece of a traffic violation should not be used as an excuse to search for evidence of another crime; such a search will be invalid. A search for weapons, however, is permissible.

H. ROADBLOCKS FOR SPECIFIC CARS

Except for searches at international boundaries, a roadblock may not be established for the purpose of stopping all cars so that they can all be searched. However, courts have upheld the use of a roadblock to stop cars in order to permit a search of a described car, or a car containing described occupants, which the agents have probable cause to search.

CHAPTER V

CONSENT SEARCH

A. THE EFFECT OF A PERSON'S CONSENT TO A SEARCH

1. A person's consent to search by an agent waives his fourth amendment right to be free from a search without a warrant. Therefore, a search based on consent is lawful, even where there is no other justification for the search if:

- a. The consent is made with knowledge of the right not to consent to a search;
- b. The consent is voluntary—freely given without duress or coercion; and
- c. The consent is clear and explicit.

2. Any waiver of a constitutional right will be examined carefully by the courts. Therefore, before evidence discovered as a result of a consent search will be admitted at a trial, the Government will have to show by "clear and convincing" evidence that the consent was, in fact, freely and voluntarily given by a person who was aware of his right not to consent.

B. THE NECESSITY THAT THE PERSON BE AWARE OF HIS RIGHTS

1. An agent should explain to the person that he has a right not to have a search made of his premises without a warrant, and that he has a right to refuse to consent to the search without a warrant. If the person indicates that he would like to consult with a lawyer or anyone else before deciding whether to consent, he should be given an opportunity to do so.

2. The courts will examine the circumstances of each case to determine if the individual was aware of his rights.

C. THE NECESSITY THAT THE CONSENT BE VOLUNTARY

1. Consent to a search must be given freely and voluntarily if the consent is to be valid. Any coercion, intimidation, or threat, actual or implied, will invalidate the consent. The courts carefully examine each situation, and in a high percentage of cases they find that submission to an agent's authority is not consent because it is not "voluntary."

Examples:

a. Where an agent knocks on a door, states either that he has come to make a search or that he wants to talk or to look around the premises, and is given permission to enter, courts often find that there is no valid consent because such a situation is impliedly coercive.

b. Under the same facts as those in (a), but where the agent has a drawn gun, courts have found actual coercion.

c. Where an agent tells an occupant of a house that he has a search warrant, and permission to search is given, the consent has been found to be the result of coercion and (despite the fact that such coercion may have been lawful) the search cannot be justified on the basis of such consent if it turns out that the warrant was invalid.

d. A person who is under arrest when he consents to a search of his premises or his vehicle is often found not to have given his consent voluntarily. What seems to be a valid consent by a person under arrest may be found to have been induced by inherently coercive circumstances.

e. A voluntary confession of guilt which precedes a consent to search has been found to indicate that the consent was voluntary.

2. A consent which is not the product of coercion, but which is obtained by the use of fraud or misrepresentation, will not justify a search.

D. THE NECESSITY THAT THE CONSENT BE CLEAR AND EXPLICIT

1. Before an agent relies upon consent to justify a search, he should be sure not only that the person is aware of his rights and is under no coercion, but that a real consent to search has in fact been given.

a. A consent to enter is not a consent to search. But after an entry by voluntary consent, an agent has implied consent to observe whatever is in open view, and may seize evidence which is in open view.

b. A statement that an agent is welcome to search may not mean that he is welcome to search without a warrant.

c. An apparently clear consent may, under all the circumstances, be found not to be a real consent but a bluff designed to convince the agent that nothing would be discovered and therefore that no search should be made. Such an apparent consent, made with the thought that the agent will not bother to search, differs from a valid consent which may be made with the thought that although the agent may search he is unlikely to find anything.

2. A written consent should be obtained where practical. A signed and witnessed writing provides the best proof of a clear, voluntary waiver of a known right.

E. WHO MAY GIVE CONSENT

1. A valid consent to a search may be given only by the person with the primary right to the occupation of the premises.

Examples:

- a. A landlord cannot consent to a search of a tenant's premises, unless the tenant has abandoned the premises or has been evicted.
- b. A host can give consent to a search of premises occupied by a guest. But if a particular area of the premises to be searched has been set aside for a longterm guest's exclusive use, or if the search is of an object which is exclusively the guest's, the consent of the host may not authorize a search.
- c. A parent can give consent to a search of the premises occupied by a dependant child.
- d. An employee cannot consent to the search of an employer's premises, unless he has been delegated general authority to act as the agent of the employer. An employer may generally consent to a search of premises used by an employee in his work, unless it is a particular area set aside for the employee's exclusive use.
- e. A person with custody of personal property belonging to another may consent to its search only if he has been given full control over the property, or if the property has been left on his premises without his authorization. Consent by a person having only limited custody, such as for storage or shipment, is not valid.

2. If two or more persons have equal rights to the occupation of the premises, a consent to search may be given by any one of them and will be valid as to all of them.

Examples:

a. One spouse generally can consent to a search of a residence shared with the other spouse where evidence is sought against the other spouse.

b. One joint tenant can consent to a search of jointly held premises.

c. A partner can consent to a search of partnership premises.

F. REVOCATION OF CONSENT

A valid consent to search may be presumed to continue until all areas covered by the consent have been searched. A consent may be revoked, however, at any time before the search is completed. If a valid consent is revoked prior to completion of the search, all evidence found prior to the revocation still may be retained and used for any lawful purpose—including use as probable cause for a later warrant, or for an immediate arrest and incidental search for possible weapons and destructible evidence within the physical control of the person arrested.

APPENDIX

UNITED STATES
OF AMERICA
VS.

AFFIDAVIT FOR
SEARCH WARRANT

Before _____
(Name of magistrate, commissioner, or judge)

(Address)

The undersigned being duly sworn deposes and says:
That he
(has reason to believe) (on the person of
(is positive) (on the premises known as)
that

_____ in the _____ District of _____
there is now being concealed certain property, namely

(here describe property)

which are _____

(here give alleged grounds for search and seizure: evidence,
contraband, fruits, instrumentalities)

And that the facts tending to establish the foregoing grounds for
issuance of a Search Warrant are as follows:

(See sample descriptions of fact situations let out in the
the following pages.)

(Signature of affiant)

(Official title, if any)

Sworn to before me, and subscribed in my presence, _____
_____, 19

(Signature of magistrate, commissioner,
or judge)

¹The Federal Rules of Criminal Procedure provide: "The warrant shall direct that it be served in the daytime, but if the affidavits are positive that the property is on the person or in the place to be searched, the warrant may direct that it be served at any time."
(Rule 41(c))

SAMPLE DESCRIPTIONS OF FACT SITUATIONS FOR AFFIDAVITS

The following paragraphs contain descriptions of fact situations which might be included in an affidavit to establish the grounds for issuance of a search warrant. In each one it is assumed that the request for the warrant occurred shortly after the events recited. Some contain the minimum information necessary to show probable cause. If an agent is in doubt whether his information is sufficient, he should consult an assistant U.S. attorney.

1. SEARCH OF THE PERSON: Charles Jones; heroin (contraband).

A reliable informant told me that on July 16, 1969, he bought from Charles Jones for \$10 a packet of heroin which Jones had concealed in a belt under neath his clothes. The purchase was made at 2 a.m. on the corner of 116th Street and Amsterdam Avenue, New York City. Jones stated to the informant that he had a supply sufficient for sales during the next 3 days. Jones this year has admitted to me that

(TIMELY INFORMATION)

(CORROBORATING INFORMATION)

he used narcotics and has shown me needle marks on his arms. The informant has given me reliable information on narcotic sales five times within the last 4 months.

(RECENT RELIABILITY)

2. SEARCH OF PREMISES: All rooms of Apartment #1 F, 29 Quintana Street NW., Washington, D.C.; five fur coats (fruits).

A reliable informant told me that in his presence on July 17, 1969, at approximately 3 a.m., two men delivered five new fur coats, which they stated were stolen, to one Ted Noodle who at

(INFORMANT'S PERSONAL OBSERVATION)

that time put them behind a false book case in his living room of apartment #1 F, 29 Quintana Street NW., Washington, D.C. Noodle was convicted of receiving stolen goods in 1967. The informant has provided reliable information about robberies on two occasions during the last 3 months.

3. SEARCH OF PREMISES (NIGHT-TIME WARRANT): Basement, house at 1724 17th Street NW., Washington, D.C.; knife (instrumentality)

M. Proust was arrested for rape after his photograph was identified by the victim. On July 17, 1969, after being warned of his rights, he confessed and admitted that the knife used to perpetrate the offense is hidden behind the furnace in his house at 1724 17th

(POSITIVE)

Street NW., Washington, D.C. M. Proust is the owner of this house.

4. SEARCH OF VEHICLE: Pink 1968 Plymouth, Michigan License No. T634TY; three empty cartons (evidentiary items)

Robert Kroner, of Kroner's Accident Repair Service, 1276 Chiasse Street, Teaneck, N.J., reported that on July 17, 1969, there were three empty cartons marked "Nikon Photomatic T, single-lens reflex camera," bearing sales tags marked "Lou's Camera Shop," on the floor by the back seat of a pink 1968 Plymouth, License No. T634TY which he had towed to his shop after a serious collision. I have observed the

(IMMOBILIZED)

(PERSONAL OBSERVATION)

cartons and sales tags from outside the car. Six Nikon Photomatic T, singlelens reflex cameras were reported stolen from Lou's Camera Shop, 42 Ulster Place, Teaneck, N.J., on July 16, 1969.

5. SEARCH OF VEHICLE: Randy Milk Truck Following 8 a.m. route on Biloxi Road, Blueface, Calif; heroin (contraband).

A reliable informant who has given reliable information on narcotics offenses on three occasions within the last 2 months, told me on July 10, 1969, that he saw hidden between milk bottles

(INFORMANT'S PERSONAL KNOWLEDGE)

delivered daily by Tom Jones, a driver for the Randy Milk Co., to 711 (apts. 6 and 14), 715 (apt. 1), and 737 (apts. 2 and 4) Biloxi Road, Blueface, Calif., glassine envelopes containing white powders which he believes contain heroin. I have since then observed on three different occasions daily deliveries at 8 a.m. to these

(HABITUAL ROUTE)

apartments. Five persons who have been convicted of narcotic offenses, none of whom have children, live at these addresses.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ พันตำรวจตรี จุติ ธรรมมโนวานิช

เกิด วันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2497

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2516 จบหลักสูตรนักเรียนสุลการักษ์ กรมสุลการ
- พ.ศ. 2516 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากกระทรวงศึกษาธิการ
- พ.ศ. 2520 สำเร็จปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
- พ.ศ. 2521 สำเร็จหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจ (พิเศษ) รุ่นที่ 9 จาก
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
- พ.ศ. 2526 สำเร็จเนติบัณฑิตไทย จากสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่ง เนติบัณฑิตยสภา

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2517 เจ้าหน้าที่สุลการระดับ 1 กองป้องกันและปราบปราม กรมสุลการ
- พ.ศ. 2521 เจ้าหน้าที่สุลการระดับ 2 คลังของกลาง กรมสุลการ
- พ.ศ. 2522 รองสารวัตรสืบสวนสอบสวน สถานีตำรวจภูธรอำเภอไพฑูริย์
จังหวัดพิจิตร (ช่วยราชการสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร)
- พ.ศ. 2522-2525 รองสารวัตรสืบสวนสอบสวน สถานีตำรวจภูธรอำเภอปากท่อ
จังหวัดราชบุรี (ช่วยราชการกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดราชบุรี)
- พ.ศ. 2525-2530 รองสารวัตรแผนกแต่งตั้งชั้นประทวน กองกำกับการ 4
กองกำลังพล กรมตำรวจ
- พ.ศ. 2530-ปัจจุบัน สารวัตรฝ่ายวินัยและอุทธรณ์ กองกำลังพล กรมตำรวจ

ประวัติการสอนหนังสือ

- พ.ศ. 2529-ปัจจุบัน เป็นอาจารย์พิเศษภาควิชากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ